

BAHRI MYFTARI

BIBLIOTEKA

85H-32

N 99

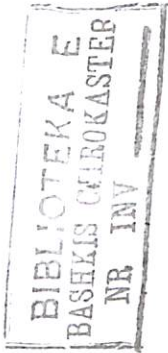
MYFTARI
IRIQ

Onufri

8JH-32
1499

BAHRI MYFTARI

QYTETI IRIQ

54956

ONUFRI

QYTETI IRIQ

Nga ai qytet i vogël buzë detit, në se hyje në lidhje me ndonjë nga ata kapidanët e motoskafeve, për dy orë gjendeshe në bregun tjetër të Jonit. Berti nuk njihte kërkënd aty, ose më saktë, kishte pasur një farë rekomandimi, por pasi rrahu këmbë tri ditë me radhë për ta gjetur, hoqi dorë dhe tani e vetmja shpresë për të krijuar lidhje midis tij dhe kapidanit, ishte ajo biondja, që shërbente tek lokali "Pranë Detit", ku ai pinte kafën në mëngjes. Biondja ishte alamet vajze: e gjatë, e kolme dhe me ca sy të goditur keqas prej makiazhit e që tregonte qartë se ajo, prej vitesh, i kishte thënë lamtumirë virgjërisë. Miqësinë me të e nisi me reston e rëndomtë e me ca qerasje të lehta buzë mbrëmjes, e edhe pse e kuptonte se ajo ziente nga dëshira për të frekuentuar ato lokalet e vogëla gjysmë të ndriçuara buzë detit që, për djall, kishin mbirë si kërpudhat pas shiut, ai s'guxonte ta bënte atë hap. Ky qytet i vogël, sa pëllëmba e dorës, që lagej deri tek këmbët nga ujët e detit, e kishte futur shpejtë jetën e natës nën sqetull. Por ai s'kishte ardhur për ta shijuar atë. Ai vinte nga një qytet, që edhe pse ishte nja 20 herë më i madh se sa

ky qytet iriq, sepse e pagëzoi me këtë emër qytetin buzë detit, një zot e di, -pra nga një qytet ku ende vazhdonin ca rregulla të vjetra, por që çuditërisht i pëlqente dhe administratës së re, ora 22 i gjente gjithë banorët në shtëpi. Ai vinte nga një qytet ku asistenca kishte bërë kërdinë, ku dhjetra shokë të tij, madje të specializuar edhe jashtë, kishin rrëmbyer tezat, mbushur me çamçakiz e mbroçkulla të tjera e rrihnin ujë në hava, atje tek pazari pranë selvive të famshme. Berti i kishte mbaruar asistenca, përkrahja sociale s'ishte për shpatullat e tij, aq më tepër për stomakun. Prandaj këmbanat e biondes binin më kot, ai s'kishte veshë për to. Dhe ndonjë qerasje që bëhej, i nënshtrohej në darkë nga llogaria e dhjetfishtë. Ç'ishte taksur për kapidanin ishte e paprekëshme! Ata ujqër nuk lëshojnë pe për kësi punësh. Me këtë gjendje hyri tek lokali "Pranë Detit". Do t'ia priste shkurt bjondes. Nuk mund ta shtynte më gjatë me dy amburger në ditë, me katër pesë kafe për vete dhe me pesë-gjashtë limonata për vajzën, e cila, edhe pse ishte e tëra kofshë tërë seks, atij i dukej se mbante në krahë tezen e vet. Hyri në lokal dhe zuri vend në tavolinën e këndit. Ajo e pa dhe, ashtu siç ishte ulur atje te një karrike rrotulluese pranë banakut, u kthye gjithë gëzim drejt tij. Sot, as ujë çezme nuk të jap, në se nuk më thua ndonjë lajm të gëzuar, tha me vete Berti. Ajo i bëri shenjën e zakonshme se do të takoheshin pas punës. Ai e miratoi me kokë. Ndërkohë u dukën tek dera dy burra. Njëri, një çilak i vërtetë, thinjosh plotësisht por që ato zor se tregonin moshën e vërtetë të tij, vështroi nëpër lokal sikur të kishte hipur mbi kalë; tjetri ishte më i shkurtër, por dërdëng nga shëndeti dhe me ca buzë si prej arabi. Berti i njohu me të parë. Dikur, të dy ata, kishin qenë vartësit e tij në Institutin e Mekanikës. Dhe, ishin pikërisht ata të dy që i vunë kazmën asaj bërthame shkencore dhe papërdorur asnjë argument, asnjë arsye, vetëm e vetëm me armën e mediokritetit, se që të dy ata nuk arritën kurrë as tek mesatarja e kolegëve të tjerë. Me t'i bërë gropën institutit, u përzjenë që të dy në politikë, natyrisht më tepër kafeneve e nëpër salla të mbyllura, por çuditërisht të dyve u kish ecur fati, kishin bërë karrierë. Ç'punë të mirë mund të presësh prej tyre vallë! - belbëzoi Berti aty pak mënjanë. Thinjoshi ishte po ai, po ai që Berti e mbante mend që 20 vjeç, me kokën të tërë gri, me ato dhembë gjithnjë të pandreqshëm, që kundërmonte erë të keqe edhe kur mbante cigare të ndezur në gojë. Tjetrin, atë bullarin e shkurtër, ai e kishte njohur gjatë kohës së punës në institut, një manjak seksi pakufi, aq sa së fundi vuri dorë edhe mbi pastrueset e institutit, por që s'u muar vesh. Berti në

atë kohë ishte drejtuesi kryesor dhe më tepër nga turpi, për hir të opinionit, bëri ç'ish e mundur dhe e mbylli.

Ata shkaktuan pak zhurmë kur u ulën dhe po atë çast lëshuan një përhëndetje me kokë drejt Bertit. Nuk kishte ndonjë shenjë entusiaste në atë salutim, por edhe ndonjë gjë e keqe nuk u vu re, megjithatë prania e tyre, atje përballë, Bertin po e shqetësonte së tepërmi. Një mëndje i thosh të ngrihej e të ikte sa më parë, por ja ai kamrieri i krrusur që shërbente nga ana me dritare, vuri menunë mbi tavolinë. Si të bënte? Por edhe për të ikur nuk i ikej. Atyre, me siguri do t'u bëhej qejfi dhe, pa dyshim, do ta quanin fitore largimin e tij, sepse për fitore të tilla ishin prerë ata. Jo, s'kam përse të iki. Dhe, si për inat, ai pasi bëri një llogari të shpejtë me mend, porositi plot guxim një drekë që do ta kishte zili edhe një paralli i thekur, madje kur porositi shishen e verës e ngriti zërin goxha lart. Po lozte me gishtrinjtë e vet mbi tavolinë, a thua sikur çdo gjë i shkonte mborth, veçse herëpashere, duke hedhur shikimin shkarazi tek lista e çmimeve, betohej se kjo gafë s'duhej përsëritur më, por u pa që do të sakrifikonte darkën, rrezik edhe mëngjesin e të nesërme.

Kamerieri i krrusur pruri porosinë dhe ai filloi të përtypej. Hante por i dukej sikur ushqimi i shkonte në kurriz. Por sikur, tha, sikur ata ta marrin vesh se ja, eprori i tyre, docenti i shkencave të mekanikës, kishte ardhur këtu, këtu në këtë qytet... - s'ia zuri goja epitetin "iriq", - për t'ia mbathur matanë detit! Jo, vetëm këtë ata s'duhet ta marrin vesh kurrë, madje në se ata e kuptojnë qëllimin e ardhjes sime këtu, unë do të kthehem, po, po do të kthehem, jo te zgën, por edhe karrocën e plehrave do ta punoj me qejf! Unë këtë gëzim atyre kurrë nuk do t'ua jap!...

Atij iu bë sikur kishte folur me zë dhe një përskuqje e lehtë i ra fytyrës. Kërkoj me sy kamerierin, por në vend të tij, erdhi një bukuroshe nja 17 vjeçe.

-Mos dëshëroni kafe, profesor?

Ai e vështroi i çuditur, por buzëqeshja e saj sikur ia nxorri fjalët shpejtë e me rrokullimë.

-Jo... do.. dua të paguaj.

-Dreka është e paguar, -tha ajo me atë buzëqeshje, por që tani ai pati mundësi ta kundronte e ta shijonte më qetësisht atë ëngjëll që e kishte fare pranë.

-Jo, jo zonjush, -u ngrit paksa, por ata ishin larguar. Zuri të nxirrte lekët. Ndërkohë dora e butë dhe e lehtë e vajzës u ledhatua si një flutur mbi të tijën. Ai ndërpreu veprimin që pat nisur e në

zjarrilëk të plot dëgjoi zërin e saj të ëmbël:

-Ju lutem, -tha bukuroshja, -Ata të dy ishin dy miqtë e tu, nuk i paske njohur?

Ai nuk foli, por ndjeu se ajo dorë e vogël, pasi peshoi diçka më tepër mbi të tijën, u tërhoq ngadalë.

-Por janë dhe miq të ngushtë të pronarit. Unë pata fatin të rrija disa minuta me ta në verandë. Ata juve ju quanin profesor... Pra, për sa kohë do të qëndroni në qytetin tonë, jeni i mirëpirtur këtu. Këtë e kam porosi, por unë... unë... Ajo lëshoi aty buzëqeshjen e saj marramendëse, - unë dhe vet do t'ju prisja gjithë kënaqësi. Kaq tha. Bëri një përshëndetje tepër femërore e me buzëqeshjen e saj u duk sikur fluturoi. Ai largoi gjendjen e hutimit e, pa parë as majtas, as djathtas, doli në rrugë. Aty e ndjeu veten tepër të këputur, tepër të lodhur sikur sapo kishte mbaruar një maratonë të vërtetë. Si ta cilësonte xhestin e dy ish vartësve të tij?! Thjeshtë, në respekt të kujtimit, të viteve të shkuara? E ç'kujtime na kishin qenë ato! Ata, gjatë kohës që po prishej instituti, kishin qenë kundërshtarët e tij më të rreptë.

Megjithatë Berti vetëm kishte argumentuar e ai që ka argumentin s'ka përse fyen, por, ama, s'ka edhe pse lavdëron! Jo, ai të dyja këto nuk t'i jep. Po atëhere... përkundrazi ata... ata që s'kanë ç'thonë këpusin dokrra. E ca të tyre ai, docenti i mekanikës, ende i mbante mend. Ndoshta ai bullari s'e ka harruar mbrojtjen që i bëri për atë turpin me pastruesen. Ndoshta, ndoshta! Jo, nuk janë të tillë ata, jo! Ç'ka qenë është kthyer në përrallë për ta... Punët e shumta, detyrat e mëdha që kanë zenë, ironizoi Berti, s'u lënë kohë të merren me kujtimet. Xhesti i tyre është thjeshtë një lëmoshë, lëmoshë! Ai pështyu. Drekë më të ndyrë kurrë s'kam pasur!

U kujtua se kishte ardhur në atë lokal për të takuar bionden. Largoi si me urdhër tërë përsiatjet që i sulmonin qënien. Zuri një vend pranë një kioske e priti, priti... S'kaloi shumë dhe ja, u duk ajo. Me atë fodullëkun e saj, me atë krenari që s'dihej në ç'dreq burimi pinte ujë! Ai i thirri, i thirri. Ajo, jo vetëm që s'ndaloi, por me hedhjen e atyre flokëve bjondë prapa supeve, tërë nerv, sikur po i linte lamtumirën. Ai shpejtoi dhe fare pa trup e kapi bërrylin.

-Hiq dorën! - tha ajo.

Dy-tre kalimtarë të ngeshëm zunë të qeshin. Berti ndaloi dhe, si për inat të tij, biondja, pasi ishte larguar goxha, thirri:

-Mashtrules!

Atëhere ai guxoi. Nuk pyeti më se ç'njerëz kishte aty pranë.

me hapa të shpejta e arriti.

-Unë mashtrues?... Pse, çfarë? Për çfarë të kam mashtruar?

Ai gati sa nuk i tha se mos vallë ajo kishte pritur që ai t'i vinte në gisht unazën? Mos vallë i kishte kaluar ata 35 vjet beqar, vetëm e vetëm se në një fall që patën hedhur dikur, e pa të përcaktuar qartë se nusja e tij do të ishte në këtë drej qyteti, që të shtrydhte, të tkurte, duke të dreqosur në mendje, me zemër dhe, nusja do të ishte pikërisht ajo pelë e bardhë që kishte në krahë e që hidhte shkelma sikur të ishte në lëmë!

-Fol këtu, - i tha. -Mos më luaj teatër!

-Teatër luan ti, -ia ktheu ajo.

Do që kjo përgjigje atë gati e çarmatosi e mend pohoi hapur se vërtetë po luante teatër, por jo me të tjerët, me veten e vet, madje po luante rolin e palaços, veçse tjetër gjë tha:

-Ke ndonjë informacion, apo jo?...

-Po, -kërceu bjondja dhe përsëriti : -Ti je mashtrues. Në se do... e ke qejf të bësh me mua dashuri, mos m'u hiq si vagabond, refugjat...

-Pse ç'jam? -tha ai si në faj.

-Sot pronari e zgjidhi nga zinxhiri konen e vet. A nuk të shërbeu Ada ty? E, pra, ajo është konia e tij dhe zgjidhet vetëm për ju, për ju profesor, për pecogrosot, për ju të zgjuarit, të mençurit, se ju po na bëni vezën e kuqe...

Ajo gati u shkreh në vaj.

-Unë nuk hyj fare këtu, - u përpoq ai ta qetësonte.

-E dëgjova me veshët e mi, kur i dha urdhër asaj, asaj kones që vetëm të lëpilhjë di, t'u shërbejë juve... Juve, profesor i madh!

Berti qeshi nën buzë.

-Na ishte një herë një profesor, - tha, -madje jo i madh... Pra, tani unë jam, jam një ish, një... Kot fliste.

Bjondja u dha edhe njëherë flokëve prapa dhe çau me hapa të shpejtë.

... Dhe ti trembesh prej një ishi, prej një që na ishte një herë ... e që tani... Çfarë duhet të bëjë tani? Budallaçka, tha për bjonden, kur e pa që ajo doli tutje tek kthesa. Jo, tha, s'duhet ta lë të më iki. Po më iku dhe ajo ç'të bëj? -ia dha vrapit, sikur të ishte në një pistë stadiumi. Atje tek kthesa, ku bjondja kishte humbur përfundimisht, ai, për çudi ia dha një të qeshure në ekstazë, por që më tepër ishte një përqeshje, ndoshta jo shumë e përcaktuar: për vete, për ata që e shikonin, apo për të gjithë, për të gjithë.. Pas pak u qetësua, gulçte

dhe u tremb tej mase kur vërejti se pështyma po i varej si shkumë. Të kthehem, të largohem sa më parë! Na atë gjendje siç ishte, si në një tymnajë të dendur, iu shfaq qyteti i tij, ai sheshi i selvive të famëshme, por që tani nën to baresnin, nxinin nga vapa e dridheshin prej të ftohtit njerëz dhe shokë të barabartë me të, duke mbajtur përpara vetes teçgat e çmendura dhe ato arkat e shtrembëra e të shqyera. Nuk duhet të tërhiqeni, zotni, jo, nuk duhet të tërhiqeni, përkëdhelte veten jo dhe pa ironi.

Ishte pranë hotelit. Ç'të bënte më jashtë? Dalëngadalë po binte mbrëmja. Dielli, i kuq flakë, po rrokullisej në det. Hyri në dhomë. U zhvesh me aq kujdes, sikur të ruhej mos zgjonte dikë dhe u shtri, por gjumë jo. Ai ishte trembur prej syve dhe kishte marrë arratinë. Tamam si unë, tha, veçse me një ndryshim. Arratinë e kam marrë, por ama, ama stomakun e kam plot. U zgjat, mori profolin. Kishte qenë dita më e kursyer. Asnjë lekë nuk kishte prishur. Dhe këtë nder ma bënë ata. Ai përfytyroi thinjoshin, me ata dhembët e krimbur dhe atë bullarin, që me siguri, duhet të jetë, tha, sipër ndonjë femre. Po pse, pse e quajte nder xhestin e tyre? Po sikur të jetë lëmoshë! Ai numëroi persëri paratë. Pjesa e kapedanit ishte më vete dhe e pacënuar. Shumë mirë, tha. Mos vallë edhe lëmosha, në një farë kuptimi, nder është? Po e kuptonte dhe madje po e ndjente se diçka, fare pa dashjen e tij, po i lëvizte prej karakterit. Dikur e zuri gjumi. Në mëngjes u betua të mos kujtonte prej karakterit. Dikur e zuri gjumi. Në mëngjes u betua të mos kujtonte asgjë për të djeshmen. Të gjente patjetër bjonden, t'ia fuste këmbët në një këpucë, siç u shpreh, të hynte në lidhje me atë birbon e motoskaftit, që të merrte fund kjo punë, punë m...-tha.

Doli me të shpejtë. Ishte një mëngjes i mrekullueshëm. Deti ishte si vaj, qielli i pastër, i pastër deri në çudi, madje edhe njerëzit më të ngeshëm, por atij s'i duhej asgjë nga këto. Ai e dinte prej kohe e ja, tani bindej pse për këtë qytet ishin pikturuar aq peisazhe, ishin shkruar aq poezi. Mirpo ai i kishte vënë epitetin "irriq". Do të zemëroheshin piktorët, do të shanin poetët. Punë e madhe! Biondja, bjondja më duhet. Shkoi drejt e tek lokali "Pranë Detit". Me t'u ulur, u rrethua prej gëzimit dhe fërfërimës së Adës. Ada e djeshme ishte tjetër gjë sot; e bukur, po e po, por më e afërt, më e ngrohtë.

-Po të prisja, -tha ajo. -Po të prisja. Dhe shtrëngimin e dorës e shoqëroi me një lëvizje beli, që ia pruri trupin e brishtë e ndjellës m'u pranë kofshëve të tij.

Ai po kërkonte me sy bjonden. Ada e vuri re dhe pa farë ngurimi e përkëdheli tek mjekra, duke e detyruar atë të shihte drejt

saj.

-Sot jam unë në dispozicionin tënd. -tha. -Është urdhëri i pronarit. Ai ka dalë në det dhe më urdhëroi mua t'u shërbej. dhe lëshoi buzëqeshjen e saj. sikur të kishte pranë idhullin që e priste prej 17 vjetësh, sa ç'mbanin ato dy supet e vegjël. në ngjyrë gruri e që shkonin deri poshtë lakuriq.

-A nuk jeni i kënaqur. profesor?

Atij iu duk se ajo. nga çasti në çast mund t'i hidhej mbi gjunjë. Ndërkohë. një thyerje gotash. plot zhurmë. u përhap nëpër lokal.

-Hopa! - bëri Ada. Uaaa! Ç'shtrigë!- dhe tregoi me sy bionden që po mblidhte copat e gotave të thyera. -Nesër. me siguri. qërohet prej këndeje.

Berti s'e dha veten por e pa qartë se të dy vajzat jo që s'kishin shkuarje. por mund të ishin armike me njëra-tjetrën. Megjithatë ai s'pati kohë të filozofonte më gjatë. Ai kamerieri pak i krrusur. serviri dy pajtanca dhe dy shishe vere mbi tavolinë.

-Për të gjitha këto e për ç'të duash. përgjigjem unë. -tha Ada. -A doni t'u mbush gotën?

Berti. si i zënë në faj. e bëri vet atë veprim. Kjo gjendje pak si e nderur kaloi shpejt dhe ajo që pruri larenë dhe humorin. para se të ishte vera në gotë. ishte vajza që edhe pse tepër e re. ishte një mjeshtre e vërtetë me intimitetet që krijonte. Në të errur dolën nga lokali. Ai propozoi një shëtitje buzë detit. Ajo refuzoi. por refuzoi me aq takt sa tjetrit iu duk se e priti me kënaqësi. Afër hotelit vajza i zgjati dorën për t'u ndarë. Ai s'pranoi. Tani vera e kishte mbërthyer mashkullin tek dobësia e vet.

-Jo. -tha ajo. -Herë tjetër.

-Tani! -këmbënguli ai.

-Herë tjetër. - nëshpëriti ajo. Xhesti lozonjar i saj i dha kurajo. Ai e përfshiu për beli.

-Ju lutem! -u dëgjua më e vendosur ajo.

-Atëhere. një qerasje ne Bar. -tha ai.

-Në Bar. po. -tha ajo. -Veçse s'jam unë që përgjigjem.

Ajo bëri shenjë. Ishte puna për paratë. Ai trokiti gjithë entuziazëm tek xhepi i vet dhe të dy përfunduan në thellësi të Barit. nën tingujt e një muzike ritmike.

Vonë dolën prej andej. Ai. më shumë duke u zvarritur arriti tek dhoma e porositur në katin e dytë. Ai aty e rrëmbeu përsëri prej beli. por ajo papë rezistoi. madje dhe e shtyu

-Po të ishin ata, ata të dy miqtë e mi, ti nuk do të refuzoje, nuk- atij iu muar goja. -Edhe pse njeri... ai, ai me qime që qelbet... kurse tjetri bu...ba...bu... S'mund të fliste më gjatë. Dikush që shoqëronte Adën, u dha aty papritur dhe, duke e shtyrë me forcë e çoi Bertin direkt e mbi shtratin e tij, ku ai më tepër se sa fjeti, humbi për gjithë natën.

U ngrit në mëngjes si i rrahur me kopan rrobash. Më e keqja ishte se dhe mbi sasinë e caktuar për pazarin me kapedanin e motoskaftit, ishte venë dorë dhe madje rëndë. Ç'do të bënte! I kaloi ndër mend tërë dita e djeshme. Dhe ajo kishte qenë ditë e keqe, e ligë, madje e poshtër. I erdhi turp nga ç'ka kujtoi. Dhe atje në Bar do të jem dukur karagoz i vërtetë, një sharlatan, një m... U hodh mbi shtrat, gati të lotonte. Profesor, profesor, sikur dëgjoi në koridor, por jo ishte gabuar. Kush e zuri këtë fjalë në gojë në këtë qytet? Ç'ishte kjo fjalë më për të? Ajo s'është më. Tani ai është: ishi... ishi! Dhe ata të dy, -tha për ish vartësit e tij, -dhe këtë e quajnë një fitore. Dhe ata për fitore të tilla janë...

U dëgjua një trokitje në derë.

-Profesor, ju presin në holl.

Ai u ngrit. Mbajti vesh, por zëri nuk u dëgjua më. Lau edhe një herë sytë. Kjo është thjeshtë tronditje, tha. Ose, e tëra kjo është një gjë e ndyrë. U nxeh, por më tepër me vetveten. Në këto raste duhet bërë tutje, duhet bërë para, vetëm përpara! Zbriti shkallët. Vërtetë aty në holl dikush e *priste. Ishte biondja. Ajo, me* ta parë, shpërtheu në dënësia. Ai u përpoq ta qetësonte dhe kur e arriti pjesërisht këtë, ajo i tha se pronari e kishte pushuar nga puna dhe shkakun kryesor na paskej qenë fyerja që ajo i kishte bërë Bertit...

-Po ju nuk më keni fyer, jo aspak, i vetmi gabim juaji është që ju nuk besuat se unë jam thjeshtë një ish... pra, ti e kupton...

-Unë jam papunë tani, - e ndërpreu ajo. -Dhe ja kaq gjë e dini: ç'do të thotë të jesh femër dhe e papunë! Unë nuk dua të breth me si dikur rrugëve të Athinës. Jo, nuk dua! ... Ajo shpërtheu në një të qarë që të rrënoqhte mishtë! Njerëz të tjerë u grumbulluan pranë tyre.

-Ju, vetëm ju mund t'ia ktheni mendjen atij, - ulëriu biondja.

Tashmë ai ishte tërhequr drejt derës së jashtme. S'dua të breth rrugëve të Athinës, s'dua ... kumboi edhe një herë zëri i biondes dhe se ç'u bë më tutje ai kurrë s'e mori vesh. U nis për tek lokali "Pranë Detit". Do t'i thoshte pronarit të vërtetën. T'i thoshte se ai nuk ishte kthyer kurrë në shkak për t'u bërë fatkeq tjetri, përkundrazi: dhe të